ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΟΥ - ΕΠΙΠΕΔΟ 3

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
1.Ιστορική, μορφολογική αναφορά	1.1 Ο μαθητής καλείται να γνωρίσει την εξέλιξη του οργάνου σε σχέση με τα υλικά και τις νέες τεχνολογίες. 1.2 Να αποκτήσει την δυνατότητα της κριτικής ακρόασης των μουσικών έργων για βιολοντσέλο.	1.1.1 Αναφορά στις εντέρινες χορδές, σε σχέση με το μήκος της ταστιέρας, το ύψος του καβαλάρη και το είδος της μουσικής που εξυπηρετούσαν (μπαρόκ, κλασσική, ρομαντική περίοδος). 1.1.2 Αναφορά στην αλλαγή του χορδοστάτη και της βελόνας του βιολοντσέλου από ξύλινη σε μεταλλική, πλαστική και πρόσφατα σε κατασκευές από ανθρακονήματα. 1.1.3 Αναφορά στην αλλαγή του δοξαριού από κυρτό σε κοίλο, εξ' αιτίας της ανακάλυψης του εξωτικού ξύλου «περναμπούκο» και της χρήσης ανθρακονημάτων στις μέρες μας. 1.1.4 Αναφορά στους τρόπους ηλεκτρονικής ενίσχυσης του ήχου μέσω σχετικών μικροφώνων ή άλλων πιεζοηλεκτρικών μεθόδων. 1.1.5 Αναφορά στα ηλεκτρικά βιολοντσέλα χωρίς ηχείο. 1.2.1 Ακρόαση συναυλιών μουσικής για βιολοντσέλο. Αναζήτηση στο διαδίκτυο μουσικής για βιολοντσέλο και ακρόαση ανάλογης μουσικής χρησιμοποιώντας διάφορα μέσα αναπαραγωγής. 1.2.2 Συζήτηση και κριτική πάνω στα έργα και την ερμηνεία τους.	

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
2. Στάση σώματος και τοποθέτηση χεριών	2.1 Ο μαθητής καλείται να κατανοήσει τις ξεχωριστές κινήσεις των τμημάτων (μελών) των χεριών του, όπως και τη σημασία της ακινησίας κάποιων μελών σχετικά με την κίνηση άλλων. 2.2 Να κατανοήσει τον συσχετισμό της σωστής στάσης με την υγεία του σώματός μας.	2.1.1 Επίδειξη των κινητών ή σταθερών μελών, τόσο στο δεξί χέρι (μπράτσο, πήχης, καρπός, δάκτυλα), όσο και στο αριστερό, μέσω παραδειγμάτων. 2.1.2 Παρομοίωση της στάσης του σώματος και της τοποθέτησης των χεριών με εκείνη άλλων μουσικών οργάνων (πιάνο, βιολί, κιθάρα κ.λπ.) 2.1.3 Εξάσκηση μέσω αναλόγων ασκήσεων. 2.2.1 Αναφορά στα προβλήματα που δημιουργούνται από λάθος στάση ή κινήσεις στο σώμα μας, και στους τρόπους αντιμετώπισής τους.	
3. Παραγωγή και ποιότητα ήχου	3.1 Ο μαθητής καλείται να κατανοήσει την παραγωγή του ήχου σε σχέση με την ένταση, την περιοχή επαφής του τόξου με την χορδή, την ταχύτητα της κίνησης του τόξου, και το βάρος με το οποίο επιτρέπουμε να κινείται το τόξο πάνω στη χορδή. 3.2 Να εξοικειωθεί με την ανάλογη με το μήκος της παλλόμενης χορδής, προσέγγιση ή απομάκρυνση του τόξου προς και από τον καβαλάρη.	3.1.1 Επίδειξη των διαφορετικών παραμέτρων παραγωγής του ήχου, (περιοχή επαφής, ταχύτητα τόξου και βάρος του τόξου πάνω στη χορδή). 3.1.2 Εξάσκηση μέσω αναλόγων ασκήσεων. 3.2.1 Γεωμετρική εξήγηση της αναλογίας, ωφέλιμου μήκους χορδής / απόστασης τόξου-καβαλάρη. 3.2.2 Εφαρμογή της μετατόπισης του τόξου ιδιαιτέρως στις απομακρυσμένες θέσεις.	
4. Ανάγνωση και τεχνική	4.1. Ασκήσεις προθέρμανσης. Ο μαθητής καλείται να αντιληφθεί τη χρησιμότητα των ασκήσεων προθέρμανσης και των δύο χεριών πριν τη μελέτη, το μάθημα, τις εξετάσεις, τη συναυλία.	4.1.1 Ασκήσεις προθέρμανσης δεξιού χεριού: τενούτες, ήμισυ, τέταρτα σε ανοιχτές χορδές, με προσοχή στο άνοιγμα-κλείσιμο του χεριού και έμφαση στη θέση του αγκώνα ανά επίπεδο χορδής. 4.1.2 Ασκήσεις προθέρμανσης αριστερού χεριού: Εναλλαγή όλων των δαχτύλων με όλους τους δυνατούς συνδυασμούς σε κάθε χορδή, 4 ή 8 legato σε κάθε συνδυασμό και με σταδιακή αύξηση της ταχύτητας εκτέλεσης (π.χ. 1ο -2ο, 1ο-3ο,1ο-4ο // 2ο-1ο,2ο-3ο,2ο-4οκ.ο.κ.)	4.1.1 (Dotzauer Method Vol.1, Άσκηση No 1.), (Feuillard Method Άσκηση No 1. 1-4), (Sevcik, School of bowing technique op.2, part 1, Άσκηση No 2) 4.1.2 (Dotzauer Method Vol.1, Άσκηση No 2.)

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
			4.1.3 (Feuillard Daily Exerciises) No 1 και 2
	4.2 Συντονισμός (κούρδισμα). Στόχος είναι ο μαθητής να συντονίζει τις τέσσερις χορδές του οργάνου χωρίς βοήθεια.	4.2.1 Ανάγκη ύπαρξης ενός σταθερού τονοδότη (πιάνο, διαπασών, ηλεκτρονικός τονοδότης, από άλλο όργανο-έγχορδο που έχει κουρδίσει). 4.2.2 Να κουρδίζει με βάση το λα του βιολοντσέλου του καθηγητή. 4.2.3 Να κουρδίζει με βάση το λα του πιάνου. 4.2.3 Να κουρδίζει εναλλακτικά με flageolet. 4.2.4 Να κουρδίζει από το όμποε στην ορχήστρα.	
	4.3 Θέσεις 2η-3η-4η-5η-6η . Στόχος είναι με τη μελέτη των θέσεων αυτών να κατακτηθεί η απρόσκοπτη κίνηση του χεριού και να επιτευχθεί: 4.3.1 Ευχέρεια αλλαγών μεταξύ 1η και 4η θέσης 4.3.2 Εμπέδωση των διαστημάτων στη 2η θέση (μικρή έκταση, 3η μικρή/μεγάλη έκταση, 3η μεγάλη, ανώτερη δεύτερη θέση). 4.3.3 Εμπέδωση των διαστημάτων στην 3η θέση (μικρή έκταση, 3η μικρή/μεγάλη έκταση, 3η μεγάλη, ανώτερη δεύτερη θέση). 4.3.4 Ευχέρεια ανάγνωσης του κλειδιού Ντο 4ης γραμμής. 4.3.5 Εμπέδωση των διαστημάτων στην 5η θέση (μικρή έκταση, 3η μικρή/μεγάλη έκταση, 3η μεγάλη, ανώτερη δεύτερη θέση). 4.3.6 Εμπέδωση των διαστημάτων στην 6η θέση (μικρή έκταση, 3η μικρή/μεγάλη έκταση, 3η μεγάλη, ανώτερη	4.3.1 Επαναληπτικές ασκήσεις 1ης, 4ης θέσης κατ' επιλογή από το 2ο επίπεδο. 4.3.2 Εξάσκηση στη 2η θέση σε όλες τις μορφές της. 4.3.3 Εξάσκηση στη 3η θέση σε όλες τις μορφές της. 4.3.4 Επισήμανση της χρήσης και του ρόλου του κλειδιού Ντο 4ης γραμμής (τενόρου). Συσχέτιση με τα κλειδιά Φα (μπάσου) και Σολ (σοπράνο). 4.3.5 Εξάσκηση στην 5η θέση σε όλες τις μορφές. 4.3.6 Εξάσκηση στην 6η θέση σε όλες τις μορφές. 4.3.7 Εξάσκηση στις αλλαγές θέσεων.	4.3.2 (Dotzauer Method Vol.2, Άσκηση No 144-156), (Feuillard Method, Ασκήσεις 24-25) 4.3.3 (Dotzauer Method Vol.2, Άσκηση No 128-143), (Feuillard Method, Ασκήσεις 26-27) 4.3.4 (Dotzauer Method Vol.3, σελ.2) 4.3.5 (Dotzauer Method Vol.3,Ασκήσεις 197-203), (Feuillard Method, Ασκήσεις 34-35) 4.3.6(Dotzauer Method Vol.3,Ασκήσεις 207-212), (Feuillard Method,

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
	δεύτερη θέση). 4.3.7 Ευχέρεια στις αλλαγές των θέσεων 1η, 2η,3η,4η,5η,6η.		Άσκηση 39) 4.3.7 (Sevcik, Changes of positions Op.3, Ασκήσεις No 1 και 2)
	4.4 Δοξάρι. 4.4.1 Εφαρμογή των τεχνικών dedache , portato, staccato με συνδυασμούς. 4.4.2 Διαχωρισμός και ενσυνείδητη διαίρεση των μερών του δοξαριού στην εκτέλεση (βάση-μέση-μύτη, κάτω μισό, πάνω μισό). 4.4.3 Legato σε διάφορους ρυθμικούς συνδυασμούς. 4.4.4 Τις δυναμικές του ήχου forte, piano, mf,mp, crescendo, diminuendo (Εισαγωγή).	4.4.1 Ασκήσεις εκμάθηση τεχνικής dedache, portato, staccato σε συνδυασμούς 4.4.2 Ασκήσεις εκμάθησης διαίρεσης του δοξαριού (βάση-μέση –μύτη) 4.4.3 Ασκήσεις εκμάθησης legato σε διάφορους ρυθμικούς συνδυασμούς 4.4.4 Να εφαρμόζει τις δυναμικές σε ασκήσεις και έργα.	4.4.1/4.4.2/4.4.3 (Sevcick School of Bowing Technique, Op.2, Part 1 Άσκηση No 4)
	4.5 Κλίμακες. Ο μαθητής καλείται να εκτελεί με ευχέρεια: 4.5.1 Κλίμακες μείζονες και ελάσσονες σε δύο οκτάβες χρησιμοποιώντας τις θέσεις 1η-5η. 4.5.2 Μελέτη κλιμάκων με τρόπους. 4.5.3 Μελέτη αρπέζ με τρόπους.	4.5.1.1 Μιb+, Ντο-, Μι- (μελωδική και αρμονική). 4.5.1.2 Μι+ . 4.5.1.3 Σι- (μελωδική και αρμονική), Σι+, Λαb+, Ρεb+ . 4.5.1.4 Φα#-, Ντο#-, Σολ#-, Φα-, Σιb-, Μιb- (μελωδική και αρμονική). 4.5.2.1 Η εκμάθηση των κλιμάκων σε ήμισυ χωριστά αργά σε τέταρτα χωριστά , όλο το δοξάρι. 2,3,4 και 8 legato. 4.5.3.1 Η εκμάθηση των αρπέζ σε ήμισυ χωριστά αργά σε τέταρτα χωριστά , όλο το δοξάρι 3 και 6 legato.	4.5.1.1 (Dotzauer Method Vol.2, σελ.28-30) 4.5.1.2 (Dotzauer Method Vol.2, σελ.32) 4.5.1.3 (Dotzauer Method Vol.2, σελ.34-35,37-38) 4.5.1.4(Dotzauer Method Vol.2, σελ.40-45)
	4.6 Ταχύτητα εκτέλεσης. Ο μαθητής εξασκείται: 4.6.1 Στη γρήγορη εναλλαγή φθόγγων με διαφορετικούς δακτυλισμούς και ομαδοποίηση φθόγγων στο δοξάρι (bowing).	4.6.1 Εξάσκηση στην ταχύτητα εκτέλεσης μέσα από κλίμακες και σπουδές. 4.6.2 Χρήση του μετρονόμου για τη σταδιακή αύξηση της ταχύτητας εκτέλεσης.	

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
	4.7 Ρυθμικά σχήματα. Ο μαθητής εξασκείται: 4.7.1 Στην εκτέλεση ποικίλων ρυθμικών σχημάτων.	4.7.1 Εξάσκηση μέσα από τις ασκήσεις και τους τρόπους μελέτης των κλιμάκων σε διάφορους συνδυασμούς ρυθμών.	
	4.8 Έργα. Ο μαθητής καλείται να χρησιμοποιήσει τις τεχνικές του αριστερού και δεξιού χεριού σε αναλόγων απαιτήσεων έργα, όπως: 4.8.1 Σπουδές 4.8.1.1 Μέθοδοι 4.8.2 Μελωδικές Ασκήσεις 4.8.3 Κοντσερτίνο 4.8.4 Ντουέτα	4.8.1 Εκτέλεση σπουδών του επιπέδου του. 4.8.1.1 Για εξάσκηση σε θέσεις και τεχνική του δοξαριού προτείνεται εναλλακτικά εκτός από Dotrzauer και Feuillard και η χρήση της μεθόδου Marian Miedlar 4.8.2 Εκτέλεση μελωδικών ασκήσεων του επιπέδου του. 4.8.3 Εκτέλεση κονσερτίνο και σονάτες του επιπέδου του. 4.8.4 Εκτέλεση ντουέτο του επιπέδου του.	4.8.1 (Dotzauer 113 Σπουδές, Τεύχος 1, Άσκηση Νο 10-34), (Σαπόσνικοφ Σπουδές και μελωδικές ασκήσεις Νο 36-45), (K. Wilkomirski «12 Σπουδές για το βιολοντσέλο» Νο 4,5,8,9) 4.8.1.1 (Marian Miedlar, Szkola na Wilolonczele, GZESG II) 4.8.2(S.Lee ,40 εύκολες Σπουδές, Νο 20-40), (S.Lee ,12 Μελωδικές Ασκήσεις op.113), (Μπακλάνοβα «Μελωδικές ασκήσεις 1ης-2ης-3ης- 4ης θέσης»(Νο 10-37) 4.8.3 (O.Rieding Κοντσερτίνο σε Σι ελάσσονα Op.35), (J.B. Breval Κοντσερτίνο Νο 2 σε Ντο μείζονα), (B. Romberg Σονάτα σε Μι-

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
			Op. 38) 4.8.4 J.B. Breval «Εύκολα κομμάτια για δύο βιολοντσέλα»
	4.9 Τρόπος μελέτης. Επιδιώκεται να δημιουργηθεί στον μαθητή η ανάγκη για μεθοδική μελέτη.	Ο μαθητής ακολουθεί πρόγραμμα μελέτης που περιλαμβάνει: 4.9.1 Προθέρμανση. 4.9.2 Αργή μελέτη, με τρόπους. 4.9.3 Επιμερισμό των μερών της άσκησης με την οποία ασχολείται. 4.9.4 Επιμερισμό των φράσεων του έργου με το οποίο ασχολείται. 4.9.5 Συνειδητοποίηση της χρησιμότητας της άσκησης. 4.9.6 Χρήση μετρονόμου, όπου αυτό είναι απαραίτητο. 4.9.7 Στοχοθέτηση επιθυμητού αποτελέσματος και σωστή διαχείριση του χρόνου μελέτης. 4.9.8 Ακρόαση από τον καθηγητή του έργου που θα μελετήσει. 4.9.9 Μίμηση του τρόπου εκτέλεσης του καθηγητή. 4.9.10 Παρακολούθηση μαθημάτων συμμαθητών του, μεγαλύτερων ή μικρότερων τάξεων. 4.9.11 Καθημερινή επαφή με το όργανο. 4.9.12 Αύξηση του χρόνου μελέτης. 4.9.13 Ακρόαση επιλεγμένων έργων κλασικής μουσικής.	
5. Μουσική Ερμηνεία (ΚΟΙΝΟ ΓΙΑ ΤΑ ΕΠΙΠΕΔΑ	Περιγράφεται **στο: 5. Μουσική Ερμηνεία** του 1ου επιπέδου.	Περιγράφεται **στο: 5. Μουσική Ερμηνεία** του 1ου επιπέδου.	Περιγράφεται **στο: 5. Μουσική Ερμηνεία** του 1ου επιπέδου.

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
1, 2 και 3)			
6. Μουσική Δημιουργία	6.1 Συμμετοχή σε μουσικά σύνολα μικρότερα σε αριθμό. Σκοπός είναι να λειτουργήσει ο μαθητής σε ομαδικό επίπεδο, αλλά με μεγαλύτερο μερίδιο ευθύνης. Παράλληλα εξασκείται στη διάκριση των ηχοχρωμάτων και αναγνώριση των δυνατοτήτων του οργάνου μέσα στο σύνολο.	6.1.1 Ο μαθητής καλείται να συμμετέχει ενεργά σε μουσικά δρώμενα, σε συνεργασία με μαθητές πιο προχωρημένους. Επιλέγονται βατά ή κατάλληλα τροποποιημένα έργα. Συγκρότηση 3μελών-4μελών συνόλων, με μετατόπιση της 'ευθύνης'(ισοδύναμα μέλη).	6.1.1.1 Διαδικτυακή βιβλιοθήκη IMSLP imslp.org/
	6.2 Αυτοσχεδιασμός. Βασικές αρχές αυτοσχεδιασμού στη jazz. Απελευθέρωση του μαθητή από την παρτιτούρα. Τόνωση αυτοπεποίθησης.	6.2.1 Ο μαθητής καλείται να πειραματιστεί στον αυτοσχεδιασμό στη jazz μουσική. Λειτουργία μέσα σε συγκεκριμένο αρμονικό πλαίσιο (π.χ.Blues, 12μετρο).	
	6.3 Σύνθεση. Ο μαθητής παίρνει πρωτοβουλία καταγράφοντας και δοκιμάζοντας τις μουσικές ιδέες του και συμμαθητών του στο όργανο επιλογής. Έμφαση στη χρήση διδαγμένων τεχνικών και effects.	6.3.1 Ομαδικά – ατομικά, ενίοτε και με τη χρήση προγράμματος ηλεκτρονικής γραφής παρτιτούρας.	6.3.1.1 πρόγραμμα γραφής musescore
	6.4 Ενοργάνωση – Ενορχήστρωση. Ο μαθητής καλείται να αναγνωρίσει και να αναπαράγει ρόλους στα μέλη του συνόλου (solo-ρυθμική συνοδεία-κόντρα μελωδία-μπασογραμμή κ.τ.λ.)	6.4.1 Πειραματισμοί με δίφωνα ή τρίφωνα έργα ή και μεταγραφές, αρχικά σε ομάδες και έπειτα solo. 6.4.2 Απλή ηχογράφηση των αποτελεσμάτων των ομάδων και κριτική ακρόαση.	6.4.1.1 IMSLP, D.Popper, Op.76, 15 etudes for 2 cellos 6.4.2.1 Χρήση προγράμματος ηχογράφησης (π.χ. από κινητό τηλ. ή mp3 player ή από Η/Υ).
	6.5 Μουσική έρευνα για εκτέλεση. Εδώ το ζητούμενο είναι να εντοπίσει ο μαθητής τις πηγές αλλά και τη μέθοδο της έρευνας και να αποκτήσει ακούσματα από διαφορετικούς καλλιτέχνες-διαφορετικούς τύπους έκφρασης μέσα από την τέχνη.	6.5.1 Έρευνα σε βιβλιοθήκες (σχολική, συνδρομητικές κ.ά). 6.5.2 Έρευνα σε ιστότοπους μουσικού ενδιαφέροντος 6.5.3 Παρακολούθηση συναυλιών 6.5.4 Μουσική ακρόαση.	
	6.6 Συζήτηση με επαγγελματίες του αντικειμένου – Σεμινάρια. Ο μαθητής έχει την ευκαιρία να γνωρίσει δια ζώσης τους καλλιτέχνες, να συζητήσει μαζί τους και να	6.6.1 Κάλεσμα καλλιτεχνών στο σχολείο. 6.6.2 Εύρεση καλλιτεχνών ή και συζήτηση με τη χρήση νέων τεχνολογιών (π.χ. skype).	6.6.2.1 Ανταλλαγή εμπειριών και επισκέψεις σε άλλα μουσικά σχολεία.

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
	σχηματίσει προσωπική εικόνα για το όργανο, τον τρόπο που παίζεται και να αντλήσει πληροφορίες και εμπειρία μοναδική από αυτή την επαφή.	6.6.3 Συμμετοχή σε σεμινάρια (ως ακροατές).	6.6.3.1 Προτροπή για συμμετοχή σε θερινές ακαδημίες ελληνικών πανεπιστημίων.
7.Αξιοποίηση γνώσης, εμπειρίας και δεξιοτήτων	7.1 Σκηνική παρουσία.	7.1.1 Ασκήσεις σκηνικής παρουσίας - Έκθεση στο κοινό (μικρότερα μουσικά σύνολα – πιο εξειδικευμένο ακροατήριο).	7.1.1.1 Χρήση της αίθουσας συναυλιών του σχολείου.
	7.2 Ψυχολογία της σκηνικής παρουσίας.	7.2.1 Ανάλυση των αισθημάτων και συμπεριφορών του μαθητή μετά από έκθεση σε κοινό (π.χ. τρακ, φόβος κ.α.) και εύρεση των αιτίων που δημιουργούνται. Αναφορά και παραδείγματα από βιβλία με συναφές περιεχόμενο.	7.2.1.1 Σωματικά και ψυχολογικά προβλήματα των μουσικών', Η.Σακαλάκ.
	7.3 Εμπειρία βοηθού τεχνικού ήχων.	7.3.1 Ενεργή συμμετοχή στο στήσιμο μιας μικροφωνικής για τη διεξαγωγή συναυλιών. 7.3.2 Ενεργή συμμετοχή στη διαδικασία μιας ηχογράφησης ως βοηθός ηχολήπτη. 7.3.3 Ενεργή συμμετοχή στη διαδικασία στησίματος ενός home studio.	7.3.1.1 http:// ehomerecordingstudio.com/
	7.4 Εμπειρία ηχογράφησης.	7.4.1 Ο μαθητής ηχογραφείται και το προϊόν επιδέχεται κριτικής ακρόασης.	7.4.1.1 Χρήση προγράμματος ηχογράφησης από Η/Υ.
	7.5 Τροποποίηση παρτιτούρας (τροποποίηση δυναμικών, ρυθμικής αγωγής, μελωδίας κ.ά.). Στόχος είναι να αποκαλυφθεί στον μαθητή η ολοκληρωμένη σκέψη του συνθέτη και να αντιληφθεί την ευθύνη του ως εκτελεστής έργου.	7.5.1 Χρησιμοποίηση προγραμμάτων ηλεκτρονικής γραφής παρτιτούρας για αξιοποίηση έργου (π.χ. μεταφορά). 7.5.2 Παραδείγματα από προχωρημένους μαθητές ή και από τον διδάσκοντα.	7.5.1.1 πρόγραμμα musescore 7.5.2.1 IMSLP/ transcriptions
	7.6 Μουσικοί πειραματισμοί – αυτοσχέδια όργανα. Στόχος είναι να αντιληφθεί ο μαθητής τόσο το λειτουργικό όσο και	7.6.1 Έρευνα σε διαδικτυακούς τόπους μουσικών πειραματισμών. 7.6.2 Πειραματισμοί με «μη ενδεδειγμένη» χρήση του οργάνου (χρήση εκτός του ρόλου του).	7.6.1.1 www.oddmusic.com, http://www.ircam.fr/ 7.6.2.1http://listverse.com/

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
	το αισθητικό μέρος του οργάνου.	7.6.3 Πειραματισμοί – απόπειρες κατασκευής μουσικών οργάνων ακόμα και από άχρηστα υλικά.	2007/ 09/11/top-10-bizarre-musical-instruments/
8. Αξιοποίηση γνώσης, εμπειρίας και δεξιοτήτων	8.1 Σκηνική παρουσία.	8.1.1 Ασκήσεις σκηνικής παρουσίας - Έκθεση στο κοινό (μικρότερα μουσικά σύνολα – πιο εξειδικευμένο ακροατήριο).	8.1.1.1 Χρήση της αίθουσας συναυλιών του σχολείου.